

ארכובית צמירה *Persicaria lanigera* - צמח אדום פורח במקווי מים (ספטמבר 2016)

כתב: גדי פולק

ארכובית צמירה *Persicaria lanigera* היא צמח רב-שנתי שגובהו 60-130 ס"מ היוצר דמות שיח סבוכה, בעל גבעולים משתרשים באדמה, זוחלים או זקופים. מפרקי הגבעולים נושאים מעטפת קרומית (=שופרית) בעלת שיניים קצרות בשפתה. שיני השופרית מסולסלות. העלים גדולים מאוד, דמויי-אזמל, מחודדים בקצותיהם; אורכם 14-21 ס"מ ורוחבם 2-3 ס"מ; העלים מכוסים שערות צפופות משני צידיהם והם נראים מלבינים. **ארכובית צמירה** פורחת במשך חודשי הקיץ המאוחרים מאוגוסט ועד תחילת אוקטובר. הפרחים ערוכים בתפרחת דמוית שיבולת צפופה חסרת עלים בתוכה. הפרח ורדרד, גודלו 3-4 מ"מ ומורכב מ-5 עלי עטיף, 6 אבקנים (לרוב) ושני עליים. הפרי אגוזית דמוית עדשה, שחורה ומבריקה.

ארכובית צמירה - מראה כללי, עלים שעירים.
מימין - צילום: גדי פולק ©; משמאל - צילום: ערגה אלוני ©
להגדלה - לחצו על התמונות

תפרחות ופרחים של ארכובית צמירה. צילום: ערנה אלוני ©
להנדלה - לחצו על התמונות

ארכובית צמירה נמנית על קבוצת מינים של בתי גידול לחים בעלי עלים רחבים ותפרחת שיבולת חסרת עלים שהופרדה מתוך הסוג *Polygonum* לסוג אחר במשפחת הארכוביטיים - *Persicaria* (פרסיקריה). בנוסף ל**ארכובית צמירה** נמנות על סוג זה בארץ **א. מחודדת, א. משונשנת, א. סנגלית וא. הכתמים**. מביניהם **ארכובית צמירה** היא המין היחיד מבין הארכוביות שוכנות מקווי המים שלה עלים מלבינים שעירים. שם הסוג ארכובית בעברית למינים אלה נותר בעינו על אף שינוי המעמד הטקסונומי. מיני הארכובית האחרים המשתייכים לסוג *Polygonum* מתאפיינים לרוב גבעול רותמי ובעלים קטנים, כגון **ארכובית שבטבטית וארכובית ארץ-ישראלית**.

מימין - ארכובית (פרסיקריה) צמירה (*Persicaria lanigera*). צילום: גדי פולק ©; במרכז ומשמאל - ארכובית ארץ-ישראלית (*Polygonum palaestinum*). צילום במרכז - ערנה אלוני ©; צילום משמאל - גדי פולק ©
להנדלה - לחצו על התמונות

בית הגידול האופייני בארץ הוא ביצות וגדות נחלים בעלי מים זורמים זכים. המין גדל בארץ בגולן, עמק החולה, בקעת כנרות, חוף הגליל, השרון ופלשת. הצמח הוא רחב תפוצה בעולם ונפוץ בעולם הישן במרחב גיאוגרפי גדול: ממצרים דרך סודן וכל ארצות מזרח אפריקה, וכן ניג'ר, קונגו ואנגולה במרכז אפריקה ודרום אפריקה. באסיה הצמח נתון מהודו ומזרחה הוא מופיע בצפון אוסטרליה. חשוב להדגיש כי במזה"ת ובכל מערב אסיה והים

התיכון ישראל היא המדינה הצפונית ביותר בתחום תפוצתו.

ארכובית צמירה הוגדרה כמין בסכנת הכחדה בישראל במספר אדום 4.2 (En) - בסכנה - לפי דרגות (IUCN) על יסוד נדירותה, רגישות בית הגידול המימי והיותה של ישראל נקודה צפונית בתחום התפוצה העולמי (שמידע ופולק, 2007). בשנים האחרונות נמסרים דיווחים על אתרים נוספים שלא צוינו כאתרים קיימים בספר האדום, כגון אגמון ראשון לציון, בריכת זורייקיה בשרון ועוד. לפיכך יש צורך לאתר מחדש את כל האתרים הקיימים של מין זה בכדי לעדכן את מעמדו של המין כצמח אדום.

קריאה נוספת:

שמידע א ופולק ג 2007 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך א'. רשות הטבע והגנים.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: פולק ג 2016 ארכובית צמירה *Persicaria lanigera* - צמח אדום פורח במקווי מים (ספטמבר 2016), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 3.

[/https://www.kalanit.org.il/persicaria-lanigera](https://www.kalanit.org.il/persicaria-lanigera)